

Peer

Parliaments

Make
yourself
heard

#MyWorldOurPlanet
#EUClimatePact

**Kako narediti energijo
zeleno in pravično.**

Učno gradivo za modul 2

Ta dokument ni uradno stališče Evropske komisije. Upoštevajte, da so lahko informacije v tem dokumentu zastarele, saj je bil prvotno ustvarjen leta 2022.

Luxembourg: Urad za publikacije Evropske unije, 2024

© Evropska unija, 2024

Politiko ponovne uporabe dokumentov Evropske komisije ureja Sklep Komisije 2011/833/EU z dne 12. decembra 2011 o ponovni uporabi dokumentov Komisije (UL L 330, 14.12.2011, str. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>). Če ni drugače navedeno, je ponovna uporaba tega dokumenta dovoljena na podlagi licence Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) licence (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). To pomeni, da je ponovna uporaba dovoljena, če je ustrezno naveden vir in so označene morebitne spremembe.

Za uporabo ali reprodukcijo elementov, ki niso v lasti Evropske unije, je morda treba za dovoljenje zaprositi neposredno imetnike pravic.

Kako narediti energijo zeleno in pravično: proizvodnja in uporaba

1. vprašanje

Od solarnih panelov na strehah do bolj izoliranih sten – to, kako proizvajamo in varčujemo z energijo v naših domovih, je ključnega pomena, da postanemo bolj trajnostni kot družba. Kaj bi potrebovali, da bi lahko v svojem domu energijo uporabljali na bolj učinkovit in trajnosten način? **Oglejte si naslednje možnosti**, se s svojo skupino **pogovorite** o njih in **jih razvrstite** glede na rešitve, ki se vam zdijo najboljše.

Točke	Možnost
5 točke	B
4 točke	C
3 točke	A
2 točke	E
1 točka	D

Vzorec glasovnice

- A** Obstajati bi morale spodbude in jasne informacije o prednostih, ki bi mi pomagale pri uvedbi **energetsko učinkovitejših dejanj**, kot so izolacija doma, namestitev pametnega termostata, zamenjava oken in uporaba energetsko učinkovitih sijalk.
- B** S povišanjem cen neobnovljivih virov energije bi me morali spodbuditi **k uporabi zelene električne energije in ogrevanja** za moj dom.
- C** Spodbude bi morale zagotoviti **cenovno dostopnejšo in enostavnejšo** namestitev okolju prijaznejših virov energije v moj dom, kot so solarni paneli in toplotne črpalke.
- D** S postopno opustitvijo bi bilo treba onemogočiti uporabo **energije iz umazanih virov**, kot je premog.
- E** Katerih **drugih rešitev** se še spomnite?

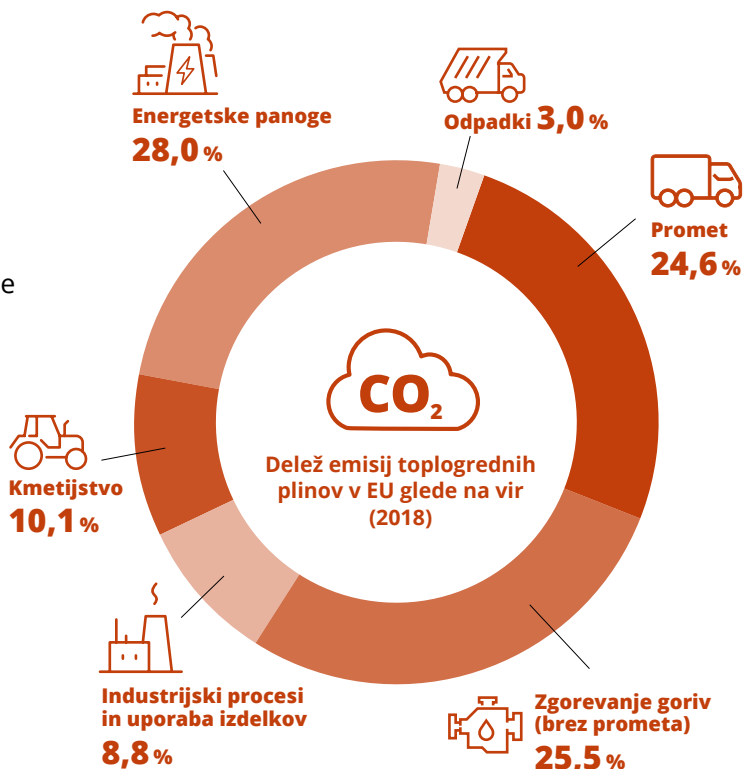
Vsebina

Vsaka sodobna družba in gospodarstvo potrebujeta energijo: za proizvodnjo električne energije, ogrevanje naših domov in pogon naših vozil. Čeprav se večina energije še vedno proizvede iz fosilnih goriv (olje, premog in plin), se manjši delež proizvaja iz obnovljivih virov energije, kot so sončna energija, veter, voda in geotermalna toplota. In ta delež raste, počasi a zagotovo.

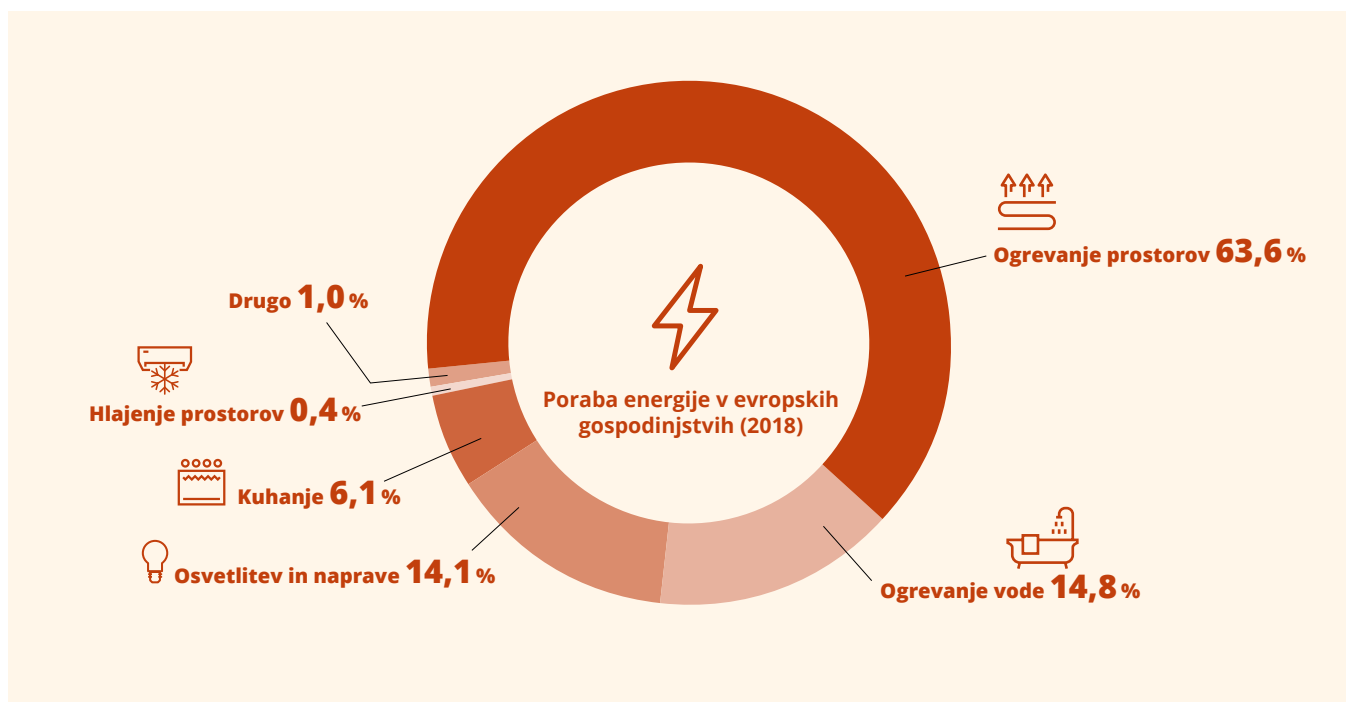
Tri četrtine emisij toplogrednih plinov v EU nastane s proizvodnjo in porabo energije.

Z energijo povezane emisije toplogrednih plinov je mogoče zmanjšati na dva načina.

- Z izboljšanjem energetske učinkovitosti in nižjo porabo energije (na primer z izolacijo stavb).
- S povečanjem deleža energije, pridobljene iz obnovljivih virov. Leta 2018 so gospodinjstva predstavljala 26,1 % energije, porabljene v EU, večina od teh pa je bila proizvedena iz zemeljskega plina (32,1 %) in električne energije, proizvedene iz fosilnih goriv (24,7 %), 19,5 % pa so predstavljali obnovljivi viri. Glavni vzrok za porabo energije v gospodinjstvih je ogrevanje.

Proizvodnja in poraba energije na učinkovitejši in trajnostnejši način pomaga zaščititi okolje, zdravje ljudi in njihovo dobrobit. Upočasni tudi podnebne spremembe in globalno segrevanje ter zmanjša odvisnost EU od zunanjih dobaviteljev nafte in plina. Iz tega razloga si Evropski zeleni dogovor prizadeva za premik od premoga k čistejšim virom energije.

Kako narediti energijo zeleno in pravično: proizvodnja in uporaba

Energetsko učinkovite stavbe

Stavbe so odgovorne za približno 40 % celotne porabe energije v EU in več kot tretjino emisij toplogrednih plinov EU.

Skoraj 75 % vseh stavb v EU ni energetsko učinkovitih, vsako leto pa se opravi le 1 % energetsko učinkovitih prenov. Približno 85–95 % današnjih stavb bo leta 2050 še vedno v uporabi.

Če želimo emisije toplogrednih plinov EU do leta 2030 zmanjšati za vsaj 55 %, je treba emisije toplogrednih plinov stavb zmanjšati za 60 %. Stavbe je treba zaradi tega narediti energetsko učinkovitejše, na primer z boljšo izolacijo.

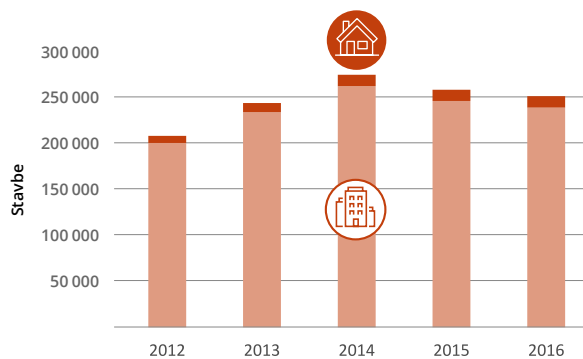
Nova strategija Evropske komisije za spodbujanje prenove stavb, Val prenove za Evropo, si prizadeva v naslednjih 10 letih podvojiti letni delež energetsko učinkovitih prenov.

Včasih lahko težavo predstavlja tudi spor med najemodajalcem in najemnikom: najemodajalci ne želijo vložiti veliko denarnih sredstev v energetsko učinkovite naprave in prenove, saj se jim ta sredstva ne bodo povrnila, medtem pa bodo najemniki, ki plačujejo račune za energijo, imeli koristi od doseženih prihrankov.

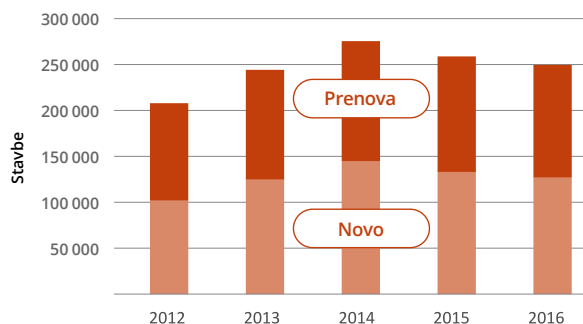
Nov val naložb v energetsko učinkovite prenove stavb lahko deluje kot spodbuda za gradbeni sektor, s čemer bi do leta 2030 lahko ustvarili 160 000 zelenih delovnih mest.

Nekatere države članice še zmeraj niso postavile v ospredje nujnih ukrepov, potrebnih v gradbenem sektorju.

Skoraj nič-energetske stavbe v Evropi glede na rabo stavb (bivalne ali ne)

Skoraj nič-energetske stavbe v Evropi (nove in prenovljene)

Kako narediti energijo zeleno in pravično: proizvodnja in uporaba

Oblikovanje cen ogljika

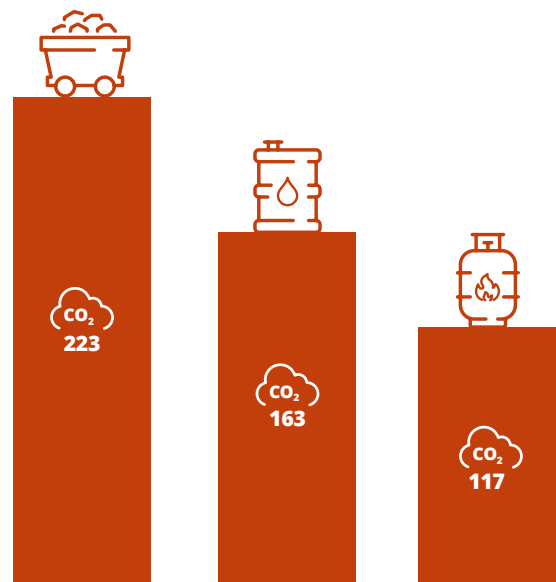
Oblikovanje cen ogljika poskuša zajeti „zunanje“ stroške emisij ogljika. To so stroški, ki jih javnost – vsak izmed nas – plačuje za popravilo škode, storjene s podnebnimi spremembami, kot so stroški zdravstvene oskrbe ali gmotna škoda zaradi vročinskih valov ali suše.

Za oblikovanje cen emisij ogljika obstajajo različni načini, vendar pa sta najpogostejša od njih sistemi trgovanja z emisijami in davki na emisije ogljika.

Trgovanje z emisijami pomeni, da prejmejo onesnaževalci z ogljikom (kot so dobavitelji električne energije) certifikat, ki jim dovoljuje izpuščati določeno količino CO₂ na leto. Z zmanjšanjem svojih emisij CO₂ lahko nato neuporabljena dovoljenja prodajo drugim tretjim osebam na trgu z višjimi emisijami. Skupno število certifikatov je z zakonom omejeno in sčasoma zmanjšano, tako da se onesnaževalce z ogljikovim dioksidom spodbudi, da izboljšajo svoj ogljični odtis.

Vsebnost ogljika v fosilnih gorivih glede na vrsto – premog, olje, zemeljski plin (CO₂ v funtih na milijon britanskih toplotnih enot)

EU je sistem trgovanja z emisijami uvedla leta 2005. To je bil prvi večji trg ogljika na svetu, ki je danes še vedno največji. Omejuje nastajanje emisij iz približno 10 000 objektov v energetskem sektorju in proizvodni industriji ter letalskih prevoznikov, ki delujejo med sodelujočimi državami. Čeprav sistem še ne pokriva splošnih emisij iz prometa in stavb, kljub temu pokriva približno 40 % emisij toplogrednih plinov EU.

Kako narediti energijo zeleno in pravično: proizvodnja in uporaba

Oblikovanje cen ogljika

Premog (antracit)	228,60
Premog (lignit)	216,24
Premog (subbitumenski)	214,13
Premog (bitumenski)	205,40
Dizelsko gorivo in kurilno olje	163,45
Bencin (brez etanola)	155,77
Propan	138,63
Zemeljski plin	116,65

Sproščeni funti CO₂ na milijon britanskih toplotnih enot (Btu) energije za različna goriva

Za razliko od sistema trgovanja z emisijami davek na emisije ogljika neposredno določa ceno ogljika z določitvijo davčne stopnje za emisije toplogrednih plinov ali – pogosteje – na vsebnost ogljika v fosilnih gorivih. Vsebnost ogljika v fosilnih gorivih se nanaša na različne količine ogljikovega dioksida (CO₂), ki ga sproščajo različna goriva glede na energijo, ki jo proizvedejo ob zgorevanju. Tako na primer črni premog proizvede skoraj dvakrat več CO₂ na proizvedeno energijo kot zemeljski plin.

Nekaj evropskih držav, kot so Finska, Norveška, Švedska in Danska, so začele z uvedbo davka na ogljik eksperimentirati že v 90-ih letih prejšnjega stoletja. Številne evropske države so jim od takrat sledile, vendar prihaja do ogromnih razlik v davčnih stopnjah. Davki na emisije ogljika so lahko z določitvijo cene ogljika učinkovit način za zmanjšanje emisij CO₂ in onesnaženosti zraka in lahko imajo ključno vlogo pri zmanjšanju emisij sektorjev, ki niso zajeti v evropski sistem trgovanja z emisijami.

Prihodek od oblikovanja cen ogljika se lahko uporabi za podporo nadaljnjim prizadevanjem za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov. S povečanjem socialnih prejemkov, podporo gospodinjstvom s pavšalnimi plačili ali naložbami v posebne sheme, kot so subvencije za prenovu stavb, se lahko uporabi tudi za razbremenitev gospodinjstva z nizkimi dohodki.

Kako narediti energijo zeleno in pravično: proizvodnja in uporaba

Solarni paneli in toplotne črpalke

Sončna energija je obnovljiv vir energije, ki ga je mogoče uporabiti za oskrbo gospodinjstev z električno energijo in vročo vodo. Sončna energija lahko do leta 2040 zadovolji 20 % potreb po električni energiji v EU.

V večini držav članic sončna energija zagotavlja manj kot 1 % energije, uporabljene za ogrevanje in hlajenje. V državah s toplejšim podnebjem z več sonca in manjšimi potrebami po ogrevanju sončna energija predstavlja večji delež energije – na Cipru recimo več kot 15 %.

Toplotne črpalke so še en učinkovit vir energije. Nameščene izven stanovanjskih hiš delujejo kot hladilnik, vendar v obratni smeri, saj za ogrevanje ali hlajenje prostora uporabljajo energijo iz okolja. Čeprav delujejo na električno energijo, jo uporabljajo bolj učinkovito.

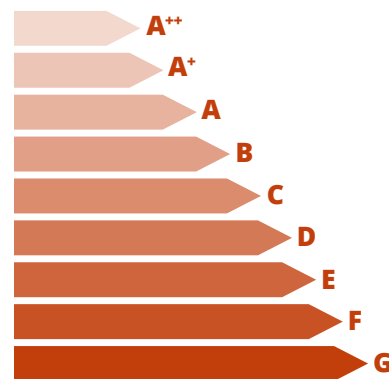

V zadnjih letih se je uporaba toplotnih črpalk precej razširila, predvsem v državah članicah s hladnim podnebjem in kjer je manj domov priključenih na omrežje zemeljskega plina. Te so najpogostejše na Švedskem, v Estoniji, na Finskem in Norveškem, kjer se vsako leto proda več kot 25 toplotnih črpalk na 1 000 gospodinjstev.

Da bi zmanjšali emisije ogrevalnih sistemov za gospodinjstva, države članice spodbujajo namestitev toplotnih črpalk in solarnih panelov, najpogosteje s subvencijami in posojili, pa tudi z znižanjem davkov. V nekaterih državah članicah je to povzročilo znatno povečanje njihovih namestitev.

Uredba EU določa, da morajo biti od leta 2015 toplotne črpalke, solarni paneli in podobne hišne naprave za proizvodnjo električne energije in toplote označene s podatki o energetske učinkovitosti in porabi. Poleg tega je EU leta 2010 postavila zahtevo, da morajo postati vse nove stavbe do leta 2021 „skoraj nič-energijske“ in uporabljati energijo iz obnovljivih virov. Da bi ustrezali tem zahtevam, je bilo med letoma 2012 in 2016 zgrajenih ali prenovljenih približno 1,2 milijona „skoraj nič-energijskih stavb“. Njihov delež se je na gradbenem trgu povečal s 14 na 20 %.

Kako narediti energijo zeleno in pravično: proizvodnja in uporaba

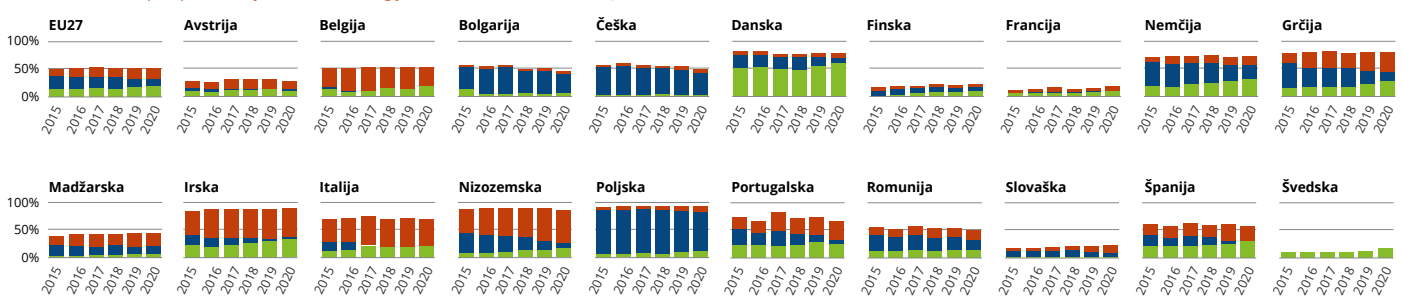
Prehod s premoga na druge energetske vire

Obnovljivi viri energije so prehiteli fosilna goriva in s tem prvič v letu 2020 postali glavni vir električne energije v EU. Vendar pa je premog še vedno pomemben vir v nekaterih državah članicah, čeprav

zgorevanje premoga sprošča daleč največ CO₂ glede na proizvedeno energijo pri zgorevanju – skoraj dvakrat več kot zemeljski plin in 40 % več kot dizelsko gorivo in kurilno olje.

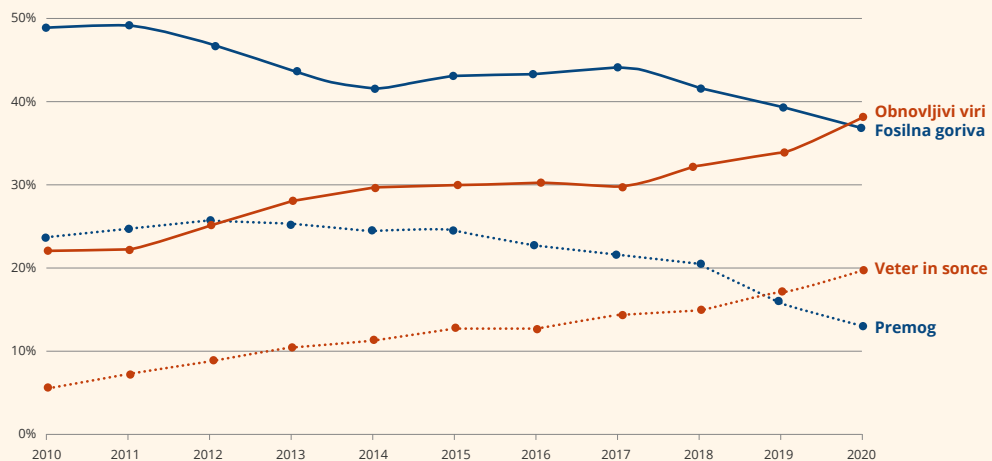
Viri proizvodnje električne energije v državah članicah EU

Odstotek skupne proizvodnje električne energije

Obnovljivi viri prehitijo fosilna goriva

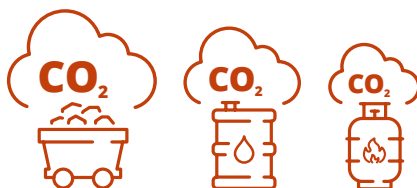
% deleža proizvodnje električne energije v 27 državah EU

Kako narediti energijo zeleno in pravično: proizvodnja in uporaba

Prehod s premoga na druge energetske vire

Premog proizvede več CO₂ na kilogram kot katero koli drugo fosilno gorivo. Čeprav so elektrarne izboljšale svojo okoljsko učinkovitost, so termoelektrarne še vedno glavni vir onesnaževal, izpuščenih v zrak in vodo.

Strokovnjaki menijo, da bi morale države članice skoraj v celoti opustiti uporabo premoga, če bi želele doseči cilj Evropske komisije za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov za vsaj 55 % do leta 2030.

Od 27 držav članic EU, ki so tradicionalno uporabljale premog za proizvodnjo svoje električne energije, jih je 14 že opustilo uporabo premoga ali napovedalo, da jo bodo opustile do leta 2030. Nemčija si prizadeva to storiti do leta 2038, Poljska do leta 2049, Češka načrtuje postopno opustitev premoga do leta 2033, ravno tako Slovenija. Romunija se je zavezala, da bo postopno opustila premog do leta 2032, Bolgarija pa do leta 2038.

Postopna opustitev premoga predstavlja velik izziv za te regije. Sektor premogovništva EU v termoelektrarnah in rudnikih premoga zaposluje 237 000 ljudi, ta številka pa bi se lahko do leta 2030 zmanjšala za 160 000, dokler ne bi sektor do leta 2040 popolnoma izginil. Ta upad bi lahko bil še hitrejši, odvisno od tega, kako hitro bi se uporaba premoga v EU postopoma opustila.

EU je za podporo regijam EU, ki jih je prehod na podnebno nevtralnost najbolj prizadel – predvsem regije, ki uporabljajo premog, šoto in naftni skrilavec – vzpostavila mehanizem in sklad za pravični prehod. S tem jim bo pomagala prestrukturirati njihovo gospodarstvo in usposobiti njihovo delovno silo za v prihodnost usmerjene sektorje.

Kako narediti energijo zeleno in pravično: proizvodnja in uporaba

Kako narediti energijo zeleno in pravično: pravičen prehod

2. vprašanje

Pri prehodu na čistejšo in okolju prijaznejšo obliko energije je ključno, da nihče ni zapostavljen. Kaj lahko storimo, da bo prehod pravičen za vse?

Oglejte si naslednje možnosti, se s svojo skupino **pogovorite** o njih in **jih razvrstite** glede na rešitve, ki se vam zdijo najboljše.

Točke	Možnost
5 točke	B
4 točke	C
3 točke	A
2 točke	E
1 točka	D

Vzorec glasovnice

- A** Energetske učinkovite tehnologije, kot so gospodinjski aparati in sijalke, bi morale biti **cenovno dostopnejše** za gospodinjstva z nizkimi dohodki.
- B** Energija in električna energija, proizvedeni iz neobnovljivih virov, bosta **postali dražji**, če se za ogljik, ki se sprošča v proizvodnih procesih, uvede plačilo stroškov (znano kot cena ogljika). To povečanje stroškov je treba gospodinjstvom z nizkimi dohodki povrniti.
- C** Osebam, zaposlenim v sektorjih fosilnih goriv in energetske intenzivnih sektorjih, bi se morale ponuditi **priložnosti za preusposabljanje**, da bi si lahko v istem ali povsem novem sektorju poiskali drugo zaposlitev.
- D** Skupnosti in regije, ki so odvisne od premogovništva, bi morale prejeti **posebno pomoč za podporo pri njihovem zelenemu prehodu**.
- E** Katerih **drugih rešitev** se še spomnite?

Vsebina

EU si s svojim Zelenim dogovorom prizadeva za prehod na zeleno energijo in želi postati prva podnebno nevtralna celina do leta 2050. Ocenjuje se, da bo imel zeleni prehod pozitiven vliv na gospodarstvo in zaposlovanje. S pravo politiko bi lahko v EU do leta 2030 ustvarili približno 1 milijon delovnih mest – zlasti srednje kvalificiranih, srednje plačanih delovnih mest v gradbeništvu in proizvodnji.

Zelen prehod pomeni preoblikovanje energetskega sektorja, kar bo zahtevalo ogromno kratkoročnih naložb. Stroški prehoda samo za električno energijo so ocenjeni na 1,2 bilijona do 1,4 bilijona EUR do leta 2050. Dobavitelji električne energije trenutno prenesejo delež teh stroškov za energetske prehode v svojih računih za električno energijo na potrošnike. To povečuje tveganje za energetske revščine, ki prizadene do 34 milijonov ljudi v EU. Gospodinjstva z nizkimi dohodki si ne morejo privoščiti novih, energetske učinkovitejših naprav in pogosto živijo v stavbah, ki niso bile deležne prenov, kar pomeni, da plačujejo znatno višje račune za energijo v primerjavi z ljudmi, ki živijo v energetske učinkovitih stavbah.

Energetski prehod povzroča pritisk na dele energetskega sektorja, ki so še vedno odvisni od fosilnih goriv, kot sta premogovništvo in proizvodnja mineralnega olja (npr. parafina). Evropska komisija zato predlaga novi Socialni podnebni sklad, s katerim bi podprla naložbe za dekarbonizacijo stavb in prometa ter se hkrati spoprijela z energetske revščino. Ranljivim gospodinjstvom in majhnim podjetjem bo s financiranjem energetske prenov in drugimi ukrepi nudila podporo ter jim pomagala zmanjšati njihovo porabo energije ter preiti na obnovljive vire. V skladu bo med letoma 2025 in 2032 na voljo 72,2 milijarde EUR.

EU je ustanovila 19,2 milijarde EUR vreden Sklad za pravičen prehod, s katerim naj bi pripomogla k pravičnemu in vključujočemu zelenemu prehodu. Države članice lahko uporabljajo te vire za financiranje projektov, kot so izobraževalni programi in programi za preusposabljanje, s katerim bodo pomagale ljudem poiskati nove priložnosti za zaposlitev v regijah, ki so visoko odvisne od fosilnih goriv, in industrijah z veliko porabo toplogrednih plinov.

1 milijon

novih »zelenih« delovnih mest v EU do leta **2030**

72,2 milijarde

Socialni podnebni sklad **2025 > 2032**

19,2 milijarde

Ocenjen evropski sklad za pravičen prehod

**Kako narediti energijo
zeleno in pravično:
pravičen prehod**

Tehnologije za varčevanje z energijo

Za varčevanje z energijo obstaja več načinov: od nizko- in srednjecenovnih rešitev, kot so sijalke in gospodinjski aparati, do visokocenovnih energetske učinkovitih tehnologij, ki se uporabljajo za naknadno opremljanje domov (kot so programske rešitve za upravljanje z energijo).

Pri nakupu aparatov se morajo potrošniki pogosto odločiti med standardnim modelom in energetske učinkovitim modelom, ki je običajno dražji, vendar obljublja nižje obratovalne stroške v življenjski dobi aparata. Kompromis, ki ga je treba sprejeti je, ali boste porabili manj zdaj (pri standardnem modelu) ali porabili manj kasneje (z energetske učinkovitim modelom). S prehodom na eno energetske najučinkovitejših električnih pečic, lahko na primer v 15 letih prihranite do 230 EUR.

Gospodinjstva z nizkimi dohodki se ne nagibajo k temu, da bi svoje domove opremila z energetske učinkovitim tehnologijami tako pogosto, kot to počnejo lastniki domov z višjimi dohodki. Programi za prenavo stavb bi lahko bili privlačnejši za lastnike domov z nizkimi dohodki z znižanjem obrestnih mer pri najemu posojil, podaljšanjem dobe odplačevanja posojila in/ali zvišanjem subvencioniranega zneska.

Politika zamenjave aparatov pogosto zajema neučinkovito osvetljavo in stare aparate, kot so pralni stroji in hladilniki. Tako, na primer, en nemški program gospodinjstvom z nizkimi dohodki dodeli sredstva v višini 150 EUR za pomoč pri nakupu novega, energetske učinkovitega hladilnika.

Kako narediti energijo zeleno in pravično: pravičen prehod

**Povračilo
cene ogljika**

© Evropska unija

Pri gospodinjstvih v EU z najnižjimi dohodki predstavljajo računi za energijo (vključno z davki) približno 10 % skupnih izdatkov gospodinjstev, od nizkih 3 % na Švedskem do visokih 23 % na Slovaškem.

Direktiva EU o obdavčitvi energije nudi državam članicam možnosti, da ranljiva gospodinjstva oprostijo višjih davkov na energijo.

Energija in električna energija bosta postali dražji, če se uvede strošek za ogljik, ki se sprošča v proizvodnem procesu (znan kot cena ogljika). Vendar pa se lahko prihodek od oblikovanja cen ogljika uporabi za razbremenitev gospodinjstev z nizkimi dohodki s socialnimi prejemki in shemami subvencij.

Irska želi ta prihodek za zaščito ranljivih gospodinjstev na primer prerazporediti z zvišanjem njihovega dodatka za gorivo. Portugalska namerava prihodek iz davka na ogljik porazdeliti v obliki davčne olajšave za družine z nižjimi dohodki. Ko je Švedska leta 1991 uvedla davek na ogljik, je hkrati tudi na splošno znižala davke na energijo, da bi se izognila splošni obdavčitvi, ki bi lahko imela negativen vpliv na gospodinjstva z nizkimi dohodki.

Vlade lahko uporabijo prihodke od oblikovanja cen ogljika tudi za povečanje izdatkov za varovanje okolja in podporo nadaljnjim prizadevanjem za zmanjšanje emisij toplogrednih plinov.

**Kako narediti energijo
zeleno in pravično:
pravičen prehod**

V EU je še vedno 237 000 ljudi zaposlenih v sektorju premogovništva, predvsem v termoelektrarnah in rudnih premoga. Ta številka lahko do leta 2030 upade za 160 000.

Zdi se, da so mladi bolj odprti za pobude za usposabljanja in prekvalifikacije.

Sklad EU za pravičen prehod bo med drugim pomagal ljudem, da se prilagodijo spreminjajočemu se trgu dela znadgradnjo obstoječih spretnosti ali učenjem novih ter jim pomagal pri iskanju zaposlitve.

Poleg tega bo novi Evropski socialni sklad Plus (ESS+), ki ima za obdobje 2021–2027 proračun več kot 99 milijard EUR, investiral tudi v prekvalifikacijo in izpopolnjevanje znanja, s čimer naj bi podprl prehod na zeleno in digitalno gospodarstvo.

Neujemanje spretnosti predstavlja oviro pri prehodu na nizkoogljični energetske sistem. V energetske industriji, zlasti v konvencionalnih energetske sektorjih, prevladujeta moška in starejša delovna sila. Veliko povpraševanje je po osebah, diplomiranih na področju znanosti, tehnologije, inženirstva in matematike (STEM), pa tudi po osebah z digitalnimi spretnostmi.

**Kako narediti energijo
zeleno in pravično:
pravičen prehod**

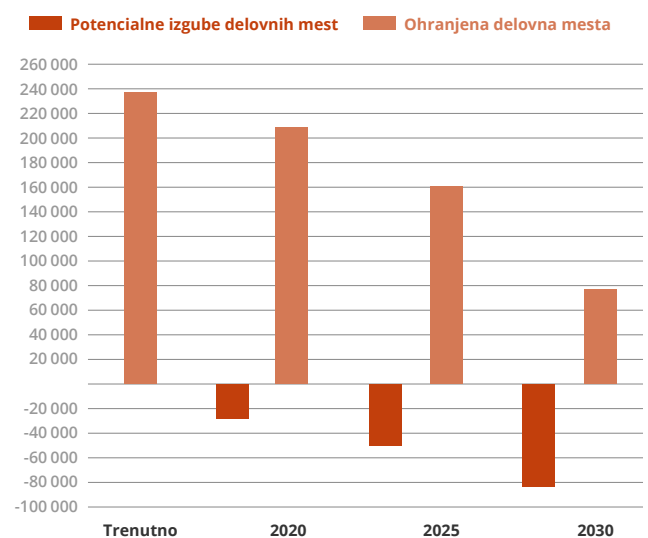
**Podpora zaregije,
kjer pridobivajo premog**

V EU je še vedno 185 000 ljudi, ki delajo v rudniku premoga. Poljska zaposluje okrog polovico te delovne sile, ki dela v rudnikih premoga, sledijo ji Nemčija, Češka, Romunija, Bolgarija, Grčija in Španija.

Ocenjuje se, da obstaja zaradi manjše konkurenčnosti sektorja velika nevarnost za izgubo 109 000 delovnih mest s področja premogovništva. Ena regija na Poljskem lahko izgubi do 41 000 delovnih mest, kar je približno polovica skupnega števila delovnih mest v tej regiji.

V Nemčiji je zaprtje zadnje termoelektrarne na premog načrtovano za leto 2038, zvezne dežele v državi, odvisne od premogovništva, pa bodo do takrat prejele skupno 14 milijard za naložbe v prizadete regije. Sredstva se lahko uporabijo za projekte digitalizacije, širitev turizma, nadgradnjo mestne infrastrukture ali inovativne podnebne in okoljevarstvene projekte.

Države članice, katerih regije, industrije in delavci se bodo pri prehodu na zeleno energijo soočili z največjimi izzivi, lahko zaprosijo za financiranje iz Sklada EU za pravičen prehod. V dialogu z Evropsko komisijo bodo morale opredeliti »ozemelske načrte pravičnega prehoda«, ki določajo izzive v vsaki regiji, njihove razvojne potrebe in cilje ter podporne ukrepe, ki jih je treba uvesti do leta 2030.

**Kako narediti energijo
zeleno in pravično:
pravičen prehod**

Želite deliti svoje mnenje o prihodnjih podnebnih politikah EU z ljudmi iz celotne Evrope?

Kako želite prispevati k podnebno nevtralni Evropi? Pridružite se razpravi in sodelujte!

Kako lahko prispevate k podnebno nevtralni Evropi

Želite biti seznanjeni z rezultati Peer Parliaments?

Želite gostiti Peer Parlament?

Preidite na sončno energijo

Namestite solarne panele za proizvodnjo energije za vaš dom.

Zmanjšajte porabo

Znižajte temperaturo ogrevanja v vašem domu za stopinjo ali več..

Izolirajte svoj dom

Namestite ali izboljšajte izolacijo v svojem domu.

Zamenjajte dobavitelja energije

Dobavitelja energije za vaš dom zamenjajte za dobavitelja energije z nič ogljika.

Urad za publikacije
Evropske unije

climate-pact.europa.eu

[EUClimateAction](https://www.facebook.com/EUClimateAction)

[EUClimateAction](https://twitter.com/EUClimateAction)

[ourplanet_eu](https://www.instagram.com/ourplanet_eu)

[EU Environment and Climate](https://www.linkedin.com/company/EU-Environment-and-Climate)

[EUClimateAction](https://www.youtube.com/channel/UCUClimateAction)

#MyWorldOurPlanet
#EUClimatePact